

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет

Інженерно-технологічний факультет / Кафедра вищої математики та фізики
Факультет будівництва та транспорту / Кафедра транспортних технологій

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 10 «Безпека праці»

(статус освітнього компонента - обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми:

Транспортні технології (на автомобільному транспорті)_____

(назва)

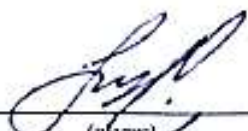
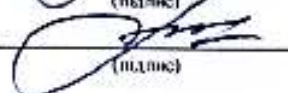
за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)»,_____.

275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»_____

(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробники:

(підпис)

(підпис)

Світлана ХУРСЕНКО,

(прізвище, ініціали)

Олександр ТАЦЕНКО,

(прізвище, ініціали)

к.т.н., доцент

(вчений ступінь та звання, посада)

старший викладач

(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та
затверджено на засі-
данні кафедри
Вищої математики та

фізики

(назва кафедри)

протокол від 02 червня 2026 року № 13

Завідувач
кафедри

(підпис)

Владислав ГЕРАСИМЕНКО

(прізвище, ініціали)

Розглянуто, схвалено та
затверджено на засі-
данні кафедри
Транспортних

технологій

(назва кафедри)

протокол від 02 червня 2026 року № 18

Завідувач
кафедри

(підпис)

Олександр САВОЙСЬКИЙ

(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олександр СОЛАРЬОВ

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Олександр СОЛАРЬОВ

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

(підпис)

Олександр СОЛАРЬОВ

(ПІБ)

(підпис)

Тарас ВОЛОШКО

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Надія БАРАНИК

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06, 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Безпека праці				
2.	Факультет/кафедра	Інженерно-технологічний/вищої математики та фізики Будівництва та транспорту/транспортних технологій				
3.	Статус ОК	Обов'язковий				
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Транспортні технології(на автомобільному транспорті) /275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)				
5.	Рівень НРК	шостий рівень				
6.	Семестр та тривалість вивчення	8 семестр, 12 тижнів – 4 курс 6 семестр, 12 тижнів – 3 ст курс				
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5,0				
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (аудиторні заняття)				Самостійна робота, годин
		Загальний обсяг, годин	Лекційні, годин	Практичні, годин	Лабораторні, годин	
	150 годин, 5,0 кредитів, іспит		денна	денна	денна	денна
		Модуль 1	60	12	12	
Модуль 2	90	24	24		42	
9.	Вид контролю	Іспит				
10.	Мова навчання	Державна (українська)				
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Хурсенко С.М., к.т.н, доцент кафедри вищої математики та фізики Таценко О.В., ст. викладач кафедри транспортних технологій				
12.	Контактна інформація	Аудиторія кафедри 307м, корпус №4, svitlana.khursenko@snau.edu.ua , аудиторія кафедри 406м, корпус №4, oleksandr.tatsenko@snau.edu.ua				
13.	Загальний опис освітнього компонента	Основою освітнього компоненту «Безпека праці» є питання охорони праці, правові норми трудового законодавства, організаційні основи забезпечення безпеки праці, атестацію робочих місць з шкідливими умовами праці, теорію і практику забезпечення гігієни праці, виробничої санітарії, вимоги щодо безпеки технічного устаткування й технологічних процесів, пожежної безпеки, заходів і засобів щодо попередження дії на людину небезпечних і шкідливих факторів у транспортній сфері, надання першої допомоги потерпілим у разі нещасних випадків захисту людини від небезпечних і шкідливих виробничих чинників, збереження здоров'я та високої продуктивності під час трудової діяльності. Вивчення освітнього компонента здобувачу вищої освіти забезпечує загальну грамотність в галузі безпеки людини та формування працезохоронного світогляду.				
14.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компоненту «Безпека праці» є формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій забезпечення ефективного використання безпечних технологій в транспортній галузі та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у автотранспортній галузі та у наданні майбутнім фахівцям знань, реалізація яких на практиці сприятиме поліпшенню умов праці, безпеки працівника, підвищенню її продуктивності, запобіганню професійним захворюванням, виробничому травматизму тощо.				

15.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Компетентності, розвинені в освітньому компоненті, необхідні для формування у здобувачів вищої освіти системи знань і вмінь з розкриття взаємозв'язку і взаємо-зумовленості сукупності закономірностей, які пояснюють основні явища і процеси, що відбуваються в навколишньому середовищі. Освітній компонент базується на обов'язкових освітніх компонентах, які перекликаються із змістом навчальних дисциплін загальної і фахової підготовки, що викладалися здобувачам вищої освіти на протязі попередніх років навчання відповідно до структурно-логічної схеми ОП. Освітній компонент є основою для виконання кваліфікаційної (фахової) роботи випускника (кваліфікаційної роботи бакалавра).
16.	Політика академічної доброчесності	Система вимог, які ставляться перед здобувачем вищої освіти під час вивчення освітнього компоненту: • проходження студентами етапів оцінювання у встановлені терміни; • виконання і захист письмових та практичних робіт у встановлені терміни; • дотримання принципів академічної доброчесності (https://is.gd/GmbNAG); • дотримання студентами кодексів академічної доброчесності та академічної етики Сумського НАУ (https://is.gd/ONYMmn, https://is.gd/SrpMrS). Підготовлені до оцінювання письмові роботи повинні бути оригінальними та виконані самостійно здобувачем вищої освіти. Письмові роботи, які виконані і здані із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на оцінку нижче від отриманого результату. Роботи, які виконані з низьким рівнем унікальності або є копією «чужої» роботи оцінюватимуться на «нуль» з наступним виконанням роботи згідно іншого оригінального індивідуального завдання. Передача письмових робіт відбувається після повторного виконання або доопрацювання. Списування із різних джерел інформації (в т.ч. із використанням мобільних девайсів та гаджетів) під час екзаменів заборонено. При виявленні факту списування – робота студента анулюється і екзамен складається повторно. Перескладання екзамену відбувається із дозволу деканату в зазначені терміни після повторного засвоєння матеріалу з освітнього компоненту.
17.	Ключові слова	Охорона праці, безпека праці, законодавство, стандарти, організація, управління, посадові особи, нагляд, атестація, навчання, інструктаж, робоче місце, умови праці, травматизм, професійні захворювання, нещасні випадки, аналіз, профілактика, розслідування, фізіологія праці, гігієна праці, виробнича санітарія, мікроклімат, освітлення, звук, шум, вібрація, пил, автотранспорт, виробничо-технологічні процеси, вимоги безпеки, засоби індивідуального захисту, електробезпека, вибухо-пожежна безпека, евакуація.
18.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=1438 https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5502

1. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК згідно з нумерацією, наведеною в ОП			Як оцінюється РНД
	ПРН-09. Розробляти, планувати, впроваджувати методи організації безпечної діяльності у сфері транспортних систем та технологій	ПРН-21. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.	ПРН-26. Досліджувати проблеми людського фактору, пов'язані з транспортом, а також наслідки помилок для безпеки та управління. Визначати моделі поведінки людей у зв'язку з помилками.	
ДРН 1. Ефективно використовувати положення нормативно - правових документів, ратифіковані міжнародні стандарти, що регламентують умови праці на виробництві. Використовувати інструкції по техніці безпеки в своїй діяльності, розуміти рівень відповідальності за особисту та колективну безпеку і необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.	X			Виконання та захист практичних робіт та індивідуальних завдань. Тестування засвоєння лекційного матеріалу.
ДРН 2. Забезпечити оптимальне управління охороною праці на підприємстві(в організації), організовувати вирішення питань охорони праці на виробництві; ефективно виконувати функції, обов'язки і повноваження з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі. Планувати і організовувати проведення навчання з питань охорони праці, орієнтуватися в питаннях та приймати участь в проведенні розслідування нещасних випадків на виробництві, володіти методами аналізу травматизму, володіти основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу. Проводити заходи з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності.	X	X		Виконання та захист практичних робіт та індивідуальних завдань. Тестування засвоєння лекційного матеріалу.

ДРН 3. Впроваджувати безпечні технології, вибирати оптимальні умови і режими роботи, проектувати і організовувати робочі місця на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці; забезпечити безпечну експлуатацію електроустановок: електрозахисті засоби і заходи.	X	X		Виконання та захист практичних робіт та індивідуальних завдань. Тестування засвоєння лекційного матеріалу.
ДРН 4. Знати принципи надання першої долікарської допомоги, при ураженні електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наблизенні до струмоведучих частин і при дотику до не струмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.		X	X	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, Тестування засвоєння лекційного матеріалу Підсумковий екзамен
ДРН 5. Визначати та аналізувати показники мікроклімату виробничих приміщень параметри запиленості, загазованості, освітлення виробничих приміщень, рівні виробничих шумів і вібрації та давати відповідну оцінку впливу зазначених параметрів на стан людини, визначати загальний вплив санітарно-гігієнічних умов праці на організм працюючого та призначати можливі заходи по недопущенню їх шкідливого впливу.	X		X	Усне опитування, розв'язання типових задач, тестування, захист практичних робіт. Підсумковий екзамен
ДРН 6. Орієнтуватися у різноманітні технічних та протипожежних заходах та засобах безпеки праці, знати будову та уміти користуватися первинними засобами гасіння пожежі. Піклуватися про особисту та колективну безпеку і усвідомлювати необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.		X	X	Тестування засвоєння лекційного матеріалу, захист практичних робіт. Підсумковий екзамен

2. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА БЕЗПЕКА ПРАЦІ (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			СРС	Рекомендована література
	Аудиторна робота денна форма				
	Лк	Пз	Лб		
Розділ 1 (Модуль 1)					
Тема 1.1 Вступ. Загальні питання охорони праці 1.Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. 2. Структура дисципліни «Безпеки праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. 3.Мета дисципліни. Завдання вивчення дисципліни. 4. Основні терміни та визначення в галузі охорона праці.	2			4	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 1.2.Правові та організаційні основи охорони праці 1. Конституційні засади охорони праці в Україні. 2. Законодавство України про охорону праці. 3. Закон України «Про охорону праці». 4. Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці.	2			4	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 1.3.Законодавство з охорони праці 1. Правове регулювання питань охорони праці. 2. Гарантії прав громадян на охорону праці. 3. Пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. 4. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. 5. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. 6. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП. 7. Національні стандарти України з охорони праці. 8. Міжнародні стандарти ССБП.	2			6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 1.4 Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці 1. Система державного управління охороною праці в Україні. 2. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. 3. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права. 4. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.	2			5	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 1.5 Організація охорони праці на підприємстві 1. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації. 2. Служба охорони праці підприємства. Статут і підпорядкованість. Структура і чисельність. 3. Основні завдання, функції служби охорони праці. 4. Громадський контроль за станом охорони праці в організації 5. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. 6. Організація робіт та проведення атестації робочих місць. Карта умов праці. <i>ПЗ Атестація робочих місць за умовами праці.</i>	2	4		6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 1.6 Навчання з питань охорони праці 1. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. 2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. 3. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. 4.Навчання з питань охорони праці посадових осіб.		4		6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].

5. Інструктажі з охорони праці. Види інструктажів. 6. Інструкції з охорони праці. Види інструкцій. <i>ПЗ Організація навчання з питань охорони праці</i> <i>ПЗ Розробка інструкцій з охорони праці</i>					
Тема 1.7. Профілактика травматизму та професійних захворювань 1. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. 2. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. 3. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. 4. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві 5. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням. <i>ПЗ. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві</i>	2	4		5	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Всього за розділом 1 - 60 годин	12	12		36	
Розділ 2 (Модуль 2)					
Тема 2.1. Травматизм і професійні захворювання на автомобільному транспорті 1. Розслідування та облік нещасних випадків. 2. Дії при нещасному випадку. 3. Спеціальне розслідування нещасних випадків. 4. Розслідування причин та облік хронічних професійних захворювань й отруєнь. 5. Особливості обліку й аналізу нещасних випадків на автомобільному транспорті. <i>ПЗ Методи аналізу виробничого травматизму</i>	2	2		6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 2.2. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Загальні положення. 1. Основні поняття фізіології праці. 2. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. 3. Визначення цілі та завдання виробничої санітарії. 4. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.	2			6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 2.3. Санітарно-гігієнічні умови праці на автомобільному транспорті 1. Вимоги до території, місць збереження автомобілів, виробничих і допоміжних приміщень 2. Нормування мікроклімату виробничих приміщень 3. Гігієнічні критерії оцінки метеорологічних умов праці 4. Вимірювання параметрів мікроклімату 5. Безпека перевтоми, переохолодження й перегрівання на автомобільному транспорті 6. Шум і вібрація на транспорті. Заходи щодо зниження їхнього впливу на людину 6.1. Звук 6.2. Параметри шуму 6.3. Вплив шуму на організм людини. Нормування шуму 6.4. Боротьба з шумом на автомобільному транспорті 6.5. Заходи боротьби з вібрацією та пилом на транспорті 7. Освітлення виробничих процесів для попередження травм і захворювань на автотранспортних підприємствах. <i>ПЗ. Розрахунок віброізолюючих основ.</i> <i>ПЗ. Розрахунок величини звукопоглинання в приміщеннях після їх акустичної обробки.</i> <i>ПЗ. Визначення обміну повітря у виробничих приміщеннях.</i> <i>ПЗ. Розрахунок природного та штучного освітлення.</i>	6	8		6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].

Тема 2.4. Вимоги до безпеки на автомобільному транспорті 1. Загальні положення. 2. Безпека при використанні виробничого обладнання й організації робочих місць. 3. Вимоги безпеки до устаткування, пристроїв, інструменту на автомобільному транспорті. 4. Безпека зберігання транспортних засобів. 5. Безпека технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів. 6. Безпека миття транспортних засобів, агрегатів, вузлів. 7. Безпека виконання слюсарних та мастильних робіт . 8. Безпека перевірки технічного стану транспортних засобів. 9. Безпека технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів. 10. Безпека виконання шиномонтажних робіт. 11. Безпека при експлуатації сільськогосподарських машин . 12. Безпека виробничих процесів виїзду, руху по території підприємства й роботи на лінії. 13. Безпека навантаження, розвантаження та перевезення вантажів 14. Безпека виконання підйомно-транспортних робіт. <i>ПЗ Розрахунок забезпеченості засобами індивідуального захисту.</i> <i>ПЗ. Логічне моделювання виробничих небезпек на автомобільному транспорті.</i>	8	10	8	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 2.5. Електробезпека на автомобільному транспорті 1. Загальні вимоги. 2. Дія електричного струму на організм людини. 3. Умови ураження людини електричним струмом. 4. Небезпека ураження електричним струмом від крокової напруги. 5. Захист від ураження людини електричним струмом. 6. Електробезпека виробничих процесів на транспорті. <i>ПЗ. Розрахунок заземлення та занулення.</i>	2	2	6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 2.6. Пожежна та вибухо-пожежна безпека на автомобільному транспорті 1. Способи і засоби припинення процесу горіння. 2. Пожежні (вибухо-пожежні) вимоги до будівель і приміщень, протипожежний режим та дії при пожежі. 3. Евакуація людей із приміщень при пожежі. 4. Вимоги з пожежної безпеки на транспорті. <i>ПЗ. Вибір типу та визначення необхідної кількості вогнегасників.</i>	2	2	6	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Тема 2.7 Конкурентоспроможність системи управління охороною праці на автомобільному транспорті. 1. Система управління охороною праці на автотранспортному підприємстві. 2. Конкурентоспроможність системи управління охороною праці. 3. Людиноцентризм в управлінні безпекою праці на засадах логістичного підходу.	2		4	[1...10], [11...22], [23...36], [37...54].
Всього за розділом 2 – 90 годин	24	24	42	
Всього за освітнім компонентом - 150 годин	36	36	78	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Використовувати положення законодавчих та нормативно - правових документів, ратифіковані міжнародні стандарти, що регламентують умови праці на виробництві. Використовувати інструкції по техніці безпеки в своїй діяльності, розуміти рівень відповідальності за особисту та колективну безпеку і необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях, захист прав працівників.	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Модерування дискусії за результатами доповідей. Тестування (опитування). Консультації викладача	8	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Конспектування. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Підготовка та захист індивідуального завдання. Самооцінка знань.	12
ДРН 2. Забезпечити оптимальне управління охороною праці на підприємстві (в організації), організовувати вирішення питань охорони праці на виробництві; ефективно виконувати функції, обов'язки і повноваження з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі. Планувати і організовувати проведення навчання з питань охорони праці	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Модерування дискусії за результатами доповідей. Тестування (опитування). Консультації	12	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Конспектування. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Підготовка та захист індивідуального завдання. Самооцінка.	14
ДРН 3. Орієнтуватися в питаннях та приймати участь в проведенні розслідування нещасних випадків на виробництві, володіти методами аналізу травматизму, володіти основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу. Проводити заходи з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Модерування дискусії за результатами доповідей. Тестування (опитування). Консультації	8	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Конспектування. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Підготовка та захист індивідуального завдання. Самооцінка.	8
ДРН 4. Визначати та аналізувати показники мікроклімату виробничих приміщень параметри запиленості, загазованості, освітлення виробничих приміщень, рівні виробничих шумів і вібрації та давати відповідну оцінку впливу зазначених параметрів на стан людини, визначати загальний вплив санітарно-гігієнічних умов праці на організм працюючого та призначати можливі заходи по недопущенню їх шкідливого впливу.	Проведення лекцій демонстративним та інтерактивним методом, використовуючи презентації. Тестування (опитування). Вправи та розрахунки, практичні роботи.	14	Опрацювання попередніх лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Дооформлення практичної роботи, виконання якої проводилось на практичному занятті. Самооцінка знань.	10
ДРН 5. Розробляти та впроваджувати безпечні сучасні технології, на основі технічних та технологічних досягнень в галузі охорони праці що гарантуватимуть безпеку праці на робочих місцях	Проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем. Тестування (опитування). Вправи та розрахунки, практичні роботи.	16	Опрацювання попередніх лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Дооформлення практичної роботи, виконання якої проводилось на практичному занятті. Самооцінка.	14
ДРН 6. Орієнтуватися у різноманітті технічних та протипожежних заходах та засобах безпеки праці, знати будову та уміти користуватися первинними засобами гасіння пожежі. Піклуватися про особисту та колективну безпеку і усвідомлювати необхідність обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.	Проведення лекцій демонстративним та інтерактивним методом, використовуючи: ілюстрації, презентації, відеоролики. Тестування (опитування). Практичні роботи. Консультації викладача	14	Опрацювання попередніх лекцій. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Дооформлення практичної роботи, виконання якої проводилось на практичному занятті. Підготовка та захист індивідуального завдання. Самооцінка знань	20

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (використовується за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль 1 – 30 балів			
1.	Виконання і захист практичних робіт згідно індивідуального завдання	15 балів / 15%	1...6 тиждень
2.	Комп'ютерне тестування	10 балів / 10%	6 тиждень
3.	Підготовка та захист індивідуального завдання	5 балів / 5%	до кінця 6 тижня
Модуль 2 - 40 балів			
4.	Виконання і захист практичних робіт згідно індивідуального завдання	20 балів / 20%	7...12 тиждень
5.	Комп'ютерне тестування	10 балів / 10%	12 тиждень
6.	Підготовка та захист індивідуального завдання	10 балів / 10%	до кінця 12 тижня
Підсумкове оцінювання – 30 балів			
7.	Іспит – письмова відповідь на екзаменаційний білет	30 балів / 30%	терміни екзаменаційної сесії

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Модуль 1 – 30 балів				
Виконання і захист практичних робіт згідно індивідуального завдання	< 9 балів	9...11 балів	12...13 балів	14...15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо оформлення	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант розв'язання завдань
Комп'ютерне тестування	< 6 балів	6...7 балів	8 балів	9...10 балів
	Вірних відповідей менше 6 із 10	Вірних відповідей 6...7 із 10	Вірних відповідей 8 із 10	Вірних відповідей 9...10 із 10
Підготовка та захист індивідуального завдання	< 3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання
Модуль 2 - 40 балів				
Виконання і захист практичних робіт згідно індивідуального завдання	< 12 балів	12...14 балів	15...17 балів	18...20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання завдання	Виконано усі вимоги завдання, запропоновано власний варіант виконання завдання
Комп'ютерне тестування	< 6 балів	6...7 балів	8 балів	9...10 балів
	Вірних відповідей менше 6 із 10	Вірних відповідей 6...7 із 10	Вірних відповідей 8 із 10	Вірних відповідей 9...10 із 10
Підготовка та	< 6 балів	6...7 балів	8 балів	9...10 балів

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
захист індивідуального завдання	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання
Підсумкове оцінювання – 30 балів				
	< 18 балів	18...22 балів	23..26 балів	27...30 балів
Іспит – письмова відповідь на екзаменаційний білет	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконано усі вимоги завдання, але є незначні зауваження, щодо виконання	Виконано усі вимоги завдання

5.3 Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення освітнього компонента для здобувачів вищої освіти 4 курсу навчання передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Виконання практичних робіт згідно індивідуального завдання під час проведення занять зі зворотним зв'язком від викладача.	протягом 1...12 тижнів навчання
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальними завданнями протягом аудиторних занять.	протягом 2..12 тижнів
3	Зворотній зв'язок від викладача та здобувачів вищої освіти після комп'ютерного тестування	протягом 6.... 12 тижнів після складання
4	Усний зворотній зв'язок від викладача та здобувачів вищої освіти під час підготовки індивідуального завдання	протягом 1 ..12 тижнів

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Агій Я.Ю. Охорона праці у галузі Видання 2, доповнене, перероблене: навч. пос. / Я.Ю. Агій, І.М. Лях. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. – 211 с.
2. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: навч. посібник / О.І. Губачов, С.В. Сукач, Д.В. Рєзнік, О.О. Ченчева, Н.Н. Цибульник. - Кременчук: Видавництво «НОВАБУК», 2022. - 270 с.
3. Бужанська М. В. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посібник. Львів,:ЛТЕУ, 2022. - 278 с
4. Запорожець О. І. Основи охорони праці: підручник. 2-ге видання. / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. К.: Центр учбової літератури, 2021. - 264 с.
5. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. К.: Знання, 2021. – 334 с.
6. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Суми: Унів. книга, 2021. - 576 с.
7. Серіков Я. О. Основи охорони праці: підручник. 2-ге видання / Я.О. Серіков, Б.Д. Халмуратов, О.М. Сігнаєвський, К. С. Серікова. Київ: Центр учбової літератури, 2024. -250 с.
8. Степанов О.В., Семченко Н.О., Холодова О.О., Волобуєва Т.В., Сирота В.М. Безпека дорожнього руху з урахуванням впливу фактора людини : монографія / за. заг. ред. О.В. Степанова. — Харків: Вид-во «Естет Принт». 2021. 288 с.
9. Хінальська Т.Р. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навч. посіб. Львів : ЛТЕУ, 2024. 302 с.
10. Voinalovych O.V., Golopura S.M. Occupational Safety and Health. Practical. Охорона праці. Практикум. Навчальний посібник. - К.: Видавничий дім "ЦУЛ". 2022. – 448 с.

Додаткові джерела

11. Безпека людини у сучасних умовах: монографія / В. В. Березуцький [та ін.] ; заг. ред. В. В. Березуцький. Нац. техн. ун-т "Харківський політехн. ін-т". – Харків : ФОП Мезіна В. В., 2018. – 208 с.
12. Березуцький В. В. Небезпечні виробничі ризики та надійність: навч. посібник / В. В. Березуцький, М. І. Адаменко; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т. – Харків : ФОП Панов А. М., 2016. – 385 с.
13. Березуцький В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці/ В. В. Березуцький. – [Б. м.] : LAP Lambert Academic Publishing, 2019. – 108 с.
14. Войналович О.В., Марчишина Є.І. Охорона праці в галузі (автомобільний транспорт). Підручник для студентів спеціальності «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 652 с
15. Жигулін О. А. Безпека транспортних засобів: Навчальний посібник. Ніжин, 2020. 296 с.
16. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
17. Жидецький В.Ц. Практикум із охорони праці: навч. посіб. / В. Ц. Жидецький, В. С. Джигирей, В. М. Сторожук [та ін.] ; Жидецький В.Ц., ред. - Львів : Афіша, 2000. - 352 с.
18. Катренко Л. А. Охорона праці: навч. посібн. / Л. А. Катренко, Ю. В. Кіт, І. П. Пістун. – 4-те вид., стер. – Суми : Унів. кн., 2011. – 540 с.
19. Куліш Ю.О. Організація аварійно-рятувальних робіт при дорожньо-транспортних пригодах. Практичний посібник. Харків. «Федорко», 2019 р.
20. Одарченко М.С., Одарченко А.М., Степанов В.І., Черненко Я.М. Основи охорони праці: підручник за ред.. М.С. Одарченко . – Х.: Стиль-Издат, 2017. – 334 с. ISBN 966-7885-84-4.341 Скобло Ю.С., Цапко В.Г. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник . К.: Знання, 2016– 398 с.
21. Березуцький В.В. та ін. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Харків «Факт», 2015р. 380 с.

22. Яремко З.М., Тимошук С.В., Писаревська С.В., Стельмахович О.Б. Охорона праці: навч. посібник за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 430 с.

Методичне та публікативне забезпечення

23. Безпека праці: навч. посібник/Семерня О.В., Василенко О.О., Хворост Т.В., Кіндя О.П., – Суми, СНАУ.2023. – 182с.

24. Семерня О.В.Безпека праці: конспект лекцій/ Семерня О.В., Василенко О.О., Хворост Т.В., Кіндя О.П. – Суми, СНАУ. 2022.- 72 с.

25. Методичні вказівки до виконання лабораторних та практичних робіт з дисципліни «Безпека праці». «Основи охорони праці» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти./Семерня О.В., Василенко О.О., Хворост Т.В., Кіндя О.П.,- Суми, СНАУ. 2022.- 166 с.

26. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Безпека праці». «Основи охорони праці» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти\ Семерня О.В., Василенко О.О., Хворост Т.В., Кіндя О.П. - Суми, СНАУ. 2022.- 55 с.

27. Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи «Методи аналізу виробничого травматизму» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. // ст. викл. Семерня О.В., к.е.н., доц. Хворост Т.В., к.т.н., доц. Василенко О.О зав. навч.-метод. каб. Кіндя О.П. Суми, СНАУ. 2022. – 28 с.

28. Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи «Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. Автори: ст. викл. Семерня О.В., к.е.н., доц. Хворост Т.В., зав. навч.-метод. каб. Кіндя О.П. Суми, СНАУ. 2022. – 32 с.

29. Таценко О.В. Стратегічні драйвери розвитку підприємств автомобільного транспорту в контексті ESG-викликів. / Т.В. Деділова, О.Ю. Савойський, О.В Таценко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2025. №35. С. 204-217. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2025.35.204>.

30. Таценко О.В. Дослідження взаємозв'язків між ергономічним станом робочого місця і ефективністю транспортного процесу перевезення вантажів. / О.В. Таценко, О.О. Соларьов, О. Ю. Савойський // Вісник Херсонського національного технічного університету: Інженерні науки. № 4(95), Ч.1, 2025. С. 212-218. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2025.4.1.44>.

31. Таценко О.В. Аналіз впливу автомобільного транспорту на екологічний стан навколишнього середовища. Автомобільний транспорт та інфраструктура: Збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (21-23 вересня 2022 року). Київ: Національний університет біоресурсів та природокористування України, 2022. – С. 213 - 216. ISBN 978-617-8102-20-3. Режим доступу: <https://bit.ly/3M3FLy5>.

32. Таценко О.В. Безпечність використання автомобільного транспорту: Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2024. Вип. 102. С. 219-222. Режим доступу: <https://bit.ly/44njXXu>

33. Таценко О.В. Безпека руху автотранспортних засобів в системі автомобільних перевезень // Global science: prospects and innovations. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2024. Pp. 124 -129. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/03/GLOBAL-SCIENCE-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-1-3.03.24.pdf>.

34. Таценко О.В. Аналіз стану безпечних умов праці на автотранспортних підприємствах // Global trends in science and education. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2025. Pp. 371-375. Режим доступу: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/05/GLOBAL-TRENDS-IN-SCIENCE-AND-EDUCATION-5-7.05.25.pdf>.

35. Таценко О.В. Ергономіка робочого місця водія автотранспортних засобів // Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Innovations in Science: From Theoretical Foundations to Practical Impact» (May 12-14, 2025. Antwerp, Belgium). European Open Science Space, 2025. Pp. 383-387. Режим доступу: https://www.eoss-conf.com/wp-content/uploads/2025/05/Antwerp_Belgium_12.05.25.pdf

36. Таценко О.В. Формування ергономічних та безпечних умов праці з використанням тахографів у транспортних технологіях на автотранспорті // Research in Science, Technology and Economics: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. December 10-12, 2025. Luxembourg, Luxembourg. 724-727 p. DOI 10.70286/ISU-10.12.2025

Інші джерела

37. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»: <http://www.nau.ua>.

38. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

39. ДСТУ ISO 45001:2019 (ISO 45001:2018, IDT) «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування» наказ ДП «УкрНДНЦ» від 26 грудня 2019 р. № 502 з 2021-01-01 https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_45001_2019.pdf

40. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. (Із змінами від 21.11.2002 № 229-IV).

41. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 21 вересня 2022 р. № 2620-IX

42. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24 лютого 1994р. № 4005- XII (Із змінами від 03.11.2022 № 2718-IX).

43. Кодекс Законів про працю в Україні. (Редакція станом на 18.05.2024).

44. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».

45. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.

46. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.

47. Міжнародний стандарт ISO 45001:2018 «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу. Вимоги»

48. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337 «Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві». (Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 97 від 04.02.2023).

49. Портал “Україна будівельна: стандарти та норми: ДБН ДСТУ”: <http://www.budinfo.com.ua>

50. Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду: <http://www.dnopr.kiev.ua>.

51. Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України: <http://www.mns.gov.ua>

52. Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України: <http://www.social.org.ua>.

53. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua>.

54. Офіційний сайт Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua>.

Програмне забезпечення

55. Програмний пакет Microsoft Office (текстовий процесор Microsoft Word, табличний процесор Microsoft Excel, програма підготовки презентацій Microsoft PowerPoint).